

Børne- og socialminister Mai Mercados talepapir

Anledning	LIU samrådsspm. D
Dato / tid	28. februar 2018, kl. 14-15
Talens varighed	9-10 minutter
Sted	Folketinget

Det talte ord gælder

Samrådsspørgsmål D

”Ministeren bedes redegøre for sine overvejelser i relation til, at mange voldsramte kvinder afvises på landets krisecentre pga. pladsmangel, herunder om ministeren agter at tage initiativer, der sikrer, at krisecentrene har den nødvendige kapacitet samt ressourcer til at hjælpe kvinderne og deres eventuelle børn, samt hvilke initiativer ministeren påtænker at iværksætte.”

[Indledning]

Tak for invitationen til samråd i dag.

Jeg er blevet bedt om at redegøre for mine overvejelser i relation til, at mange kvinder afvises på landets krisecentre på grund af pladsmangel. I den forbindelse er jeg også bedt om at redegøre for, om jeg agter at tage initiativer til at sikre, at krisecentrene har den nødvendige kapacitet og ressourcer til at hjælpe kvinderne og deres eventuelle børn og til sidst hvilke initiativer, jeg påtænker at iværksætte.

Jeg vil gerne indlede med at slå helt fast, at vi ikke skal acceptere vold mod kvinder. Og enhver kvinde, der er udsat for vold derhjemme, skal kunne finde et trygt tilflugtssted på et krisecenter. Hun skal have omsorg og støtte til at komme på benene igen, ligesom der skal tages godt vare på hendes eventuelle børn.

Det afspejler sig også i lovgivningen. Kommunerne skal tilbyde ophold på krisecenter til kvinder, der er udsat for vold i den nære relation. Kvinderne skal udover den umiddelbare omsorg og støtte tilbydes indledende- og koordinerende rådgivning om bolig, arbejdsmarked, uddannelse osv.

[Om antallet af kvinder, der afvises på grund af pladsmangel]

I slutningen af december udgav Socialstyrelsen den årlige kvindekrisecenterstatik med tallene for 2016. Nogle af tallene har givet anledning til misforståelser. Jeg vil derfor gerne benytte anledningen til at gøre det klart, hvad der er op og ned i tallene omkring henvendelser og pladsmangel.

Lad mig først og fremmest slå fast, at årsstatistikken ikke siger noget om, hvor mange kvinder, der afvises på kvindekrisecentre. Årsstatistikken opgør antallet af henvendelser om ledig plads til krisecentre. Det kan være kvinden selv, en sagsbehandler eller en pårørende, der henvender sig. Den samme kvinde kan henvende sig til flere krisecentre, hvilket betyder, at samme kvinde kan tælle flere gange i statistikken. Hvis en sagsbehandler ringer til fem kvindekrisecentre, som ikke har plads, betyder det ikke, at fem kvinder er blevet afvist.

Det er ikke altid, at der er plads på netop det krisecenter, som kvinden henvender sig til. Når det sker, vil kvinden typisk blive henvist til et andet krisecenter eller et andet relevant tilbud.

At der ikke er plads på det første sted, betyder altså ikke, at kvinden afvises fra landets krisecentre. Det kan betyde, at hun får plads et andet sted.

Socialstyrelsen har oplyst, at der ved 81 pct. af de afviste henvendelser bliver henvist til et andet kvindekrisecenter. Herudover har kvindekrisecentrene også mulighed for at henvise til kommunen eller et andet relevant tilbud. Statistikken viser dog ikke, om kvinden tager imod tilbuddet om henvisning til fx et andet krisecenter eller andet relevant tilbud.

Årsstatistikken viser, at belægningsprocenten på kvindekrisecentre samlet set er steget fra 89 pct. i 2015 til 93 pct. i 2016. Tallet viser den gennemsnitlige belægningsprocent for alle krisecentre i hele 2016. Der tages derfor ikke højde for regionale forskelle eller udsving i løbet af året. Der er aktuelt ikke noget, der tyder på, at der er et generelt pladsproblem på krisecentrene. Det er også den melding, jeg og Børne- og Socialministeriet får fra flere organisationer på området.

De fremhæver, at der er særlig høj belægningsprocent på kvindekrisecentrene i hovedstadsområdet, men at pladsmangel ikke er et problem på landsplan. Hvis man ikke lige kan få plads i København, er der altså mulighed for at få plads et andet sted i landet.

Jeg følger området tæt, og Børne- og Socialministeriet er i dialog med KL om udfordringerne i hovedstadsområdet.

[Om oprettelse af nye pladser]

Det er som sagt kommunernes ansvar at sørge for, at der er pladser nok. Hvis der mangler pladser kan enten kommunen eller private leverandører udvide eksisterende tilbud eller oprette nye. Hvis krisecentrene oplever problemer med pladsmangel, vil jeg opfordre til, at de drøfter de lokale behov med kommunerne.

Kvindekrisecentrene finansieres gennem en kommunal takstbetaling pr. kvinde, der opholder sig på centret. Det er kvindens handlekommune, der betaler udgifterne, uanset hvor i landet krisecentret ligger, men staten refunderer 50 pct. af udgifterne til kvindens handlekommune.

Der er i øvrigt heller ikke noget, der tyder på, at der er færre pladser på kvindekrisecentrene. Antallet af godkendte pladser er steget fra 374 i 2015 til 476 i 2017. Alene i Region Hovedstaden er der på den tid kommet 66 nye pladser, og flere er på vej. Det er ret markant, synes jeg.

[Hvilke initiativer agter ministeren at tage]

Det skal også nævnes, at partierne bag satspuljen med satspuljeaftalen for 2017-2020 afsatte 65,6 millioner kroner til en samlet indsats mod vold i nære relationer. Med initiativet blev der

bl.a. afsat penge til udbredelse af Mødrehjælpens ambulante tilbud til voldsramte, og der blev etableret en ny national enhed mod vold i nære relationer. Enheden har videreført den juridiske rådgivning og nationale hotline til voldsramte, og opstarter efterværnsaktiviteter for voldudsatte kvinder og mænd her i foråret. Desuden har de oprettet en elektronisk oversigt over ledige pladser. Pladsoversigten skal gøre det nemmere for ledere og medarbejdere at henvise til et ledigt kvindekrisecenter, så kvinden hurtigere finder en plads, og så kapaciteten på landets krisecentre udnyttes bedst muligt.

2017 har været et opstartsår for enheden, så vi kommer fremover til at se enheden sætte tydeligere spor på området. Det glæder jeg mig til at følge.

Det er ikke ubetydelige forandringer, vi har sat i gang.

[Mere viden på området]

Det er vigtigt, at vi styrker vidensgrundlaget på voldsområdet, så vi kan kvalificere en målrettet indsats. Indtil nu har vores viden primært været baseret på frivillige indberetninger fra kvindekrisecentrene til årsstatistikken.

Når vi i foråret får nye tal fra Danmarks Statistik bliver datagrundlaget væsentligt forbedret. Med den nye statistik er det obligatorisk for kvindekrisecentrene at indberette cpr.-numre på kvinder og børn på krisecentre til statistisk brug. Det betyder, at vi fremover får viden om fx forsørgelsesgrundlag og eventuelle behandlinger, som kvinderne modtager i sundhedsvæsenet, og hvordan de klarer sig i forhold til uddannelse og beskæftigelse. Det er vigtig viden.

Med den nye statistik er der samtidig behov for at se nærmere på Socialstyrelsens årsstatistik, så vi undgår overlap mellem statistikkerne og generelt set får styrket vidensgrundlaget på området. Derfor vil jeg præsentere en ny model for årsstatistikken, som jeg vil drøfte med partierne bag satspuljen.

Herudover fremgår det af satspuljeaftalen for 2017, at den nationale enhed skal fungere som videnscenter på voldsområdet, og den nye elektroniske pladsoversigt bidrager selvfølgelig også til, at vi får et mere aktuelt og reelt billede af kapaciteten på landets kvindekrisecentre. Børne og Socialministeriet er i dialog med enheden om, hvornår og hvordan tallene skal offentliggøres, så det times bedst muligt med de andre tal på området.

De nye tal fra Danmarks Statistik, den elektroniske pladsoversigt og Socialstyrelsens fremadrettede årsstatistik skal samlet set bidrage til et bedre datagrundlag på voldsområdet.

Når alle de initiativer, jeg har nævnt, tages i betragtning, så tror jeg, at det står klart, at vi står et andet sted og med et stærkere afsæt, og dermed ser jeg ingen grund til at tage nye initiativer nu.

[Afslutning]

Som jeg sagde i starten af talen, skal enhver kvinde, der lever i vold, kunne finde tryghed på et krisecenter, hvis hun ønsker det. Og det er som sagt kommunernes ansvar at sikre det nødvendige antal pladser.

Organisationerne på området melder, at der er stor efterspørgsel på krisecentre i hovedstadsområdet, men at der ikke er pladsmangel på landsplan. Jeg hæfter mig ved, at antallet af pladser faktisk er steget, og at der er endnu flere på vej.

Derfor ser jeg ingen grund til at foretage væsentlige ændringer på nuværende tidspunkt.

Tak for ordet.